

INTERKULTURNÍ ROZDÍLY VE VIZUÁLNÍ PERCEPCI

Psychologické teorie

Jiří Čeněk

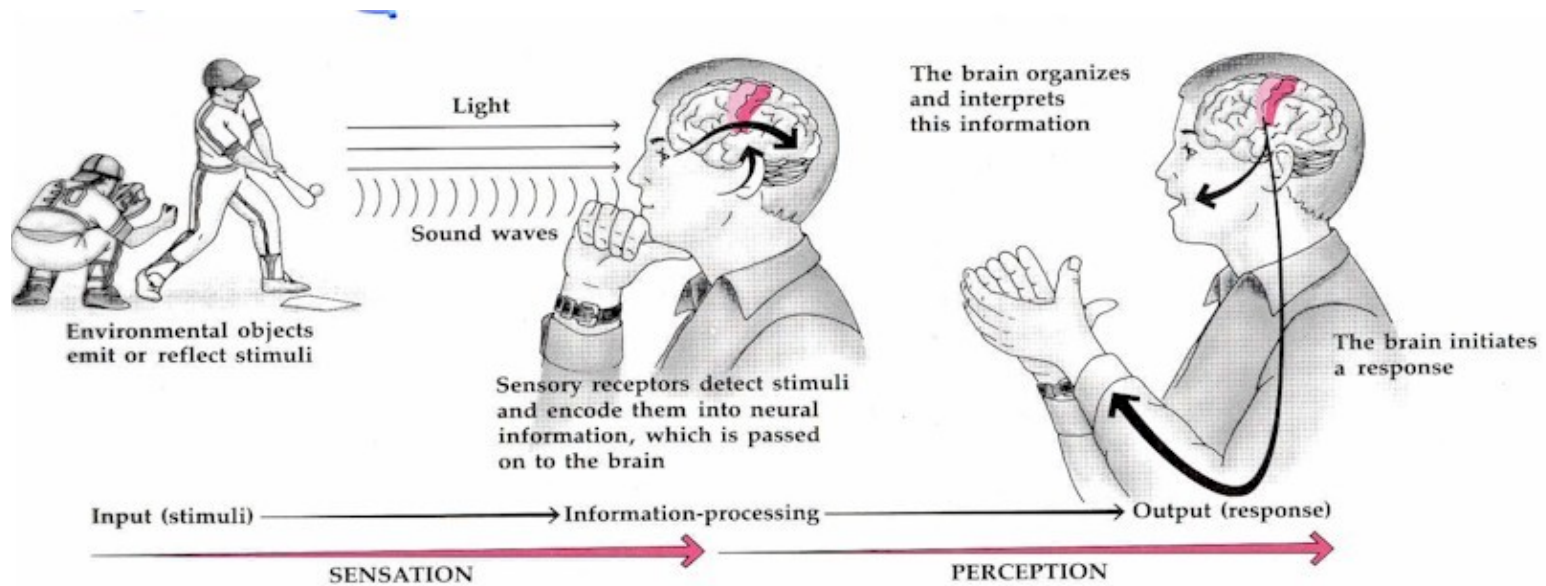
CO JE TO INTERKULTURNÍ PSYCHOLOGIE?

PROČ RŮZNÉ KULTURY VNÍMAJÍ RŮZNĚ

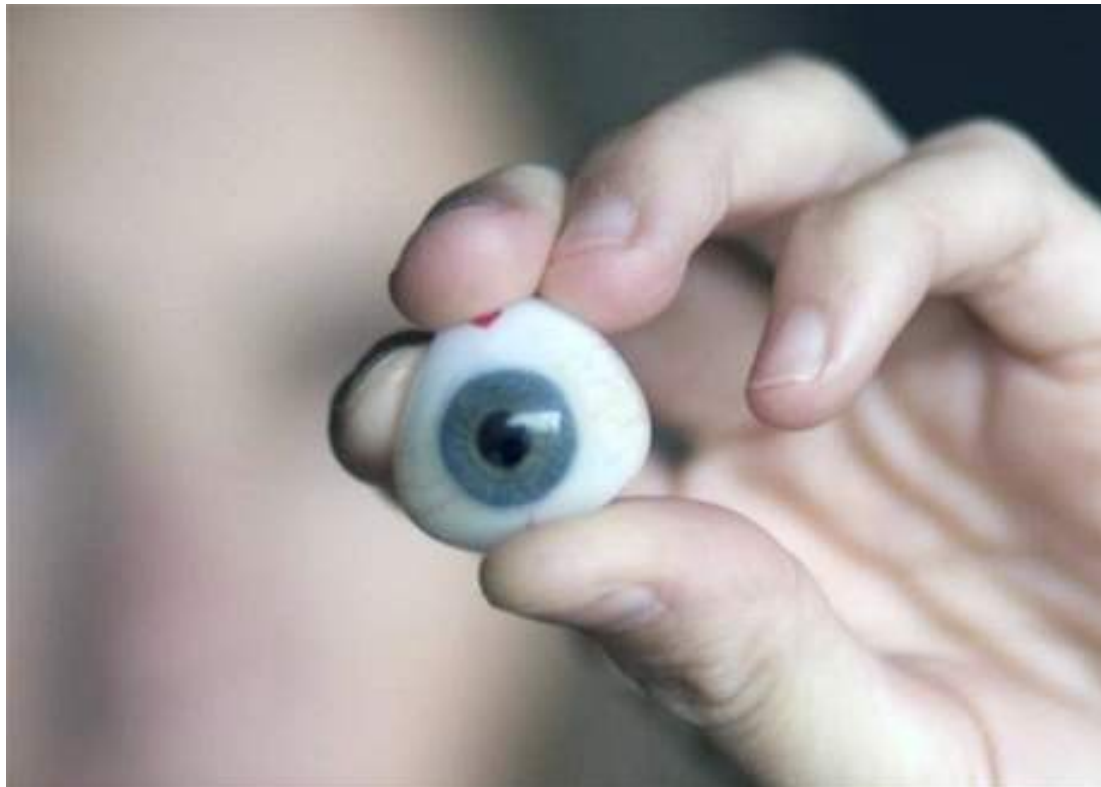
PROČ VNÍMÁME ROZDÍLNĚ

PROČ VNÍMÁME ROZDÍLNĚ

- **2 skupiny faktorů**

1. Role prostředí a zkušenosti
2. Sociální faktory

PROSTŘEDÍ A ZKUŠENOSTI S NÍM JAKO DETERMINANTY VNÍMÁNÍ

- Faktor kognitivní zátěže:

PROSTŘEDÍ A ZKUŠENOSTI S NÍM JAKO DETERMINANTY VNÍMÁNÍ

- **Percepční sety:** percepční očekávání, některé interpretace impulzů mají větší šanci se vytvořit než interpretace jiné.

PROSTŘEDÍ A ZKUŠENOSTI S NÍM JAKO DETERMINANTY VNÍMÁNÍ

- **Percepční sety:** Blakemore, Cooper (1970)

- <https://www.youtube.com/watch?v=QzkMo45pcUo>

PROSTŘEDÍ A ZKUŠENOSTI S NÍM JAKO DETERMINANTY VNÍMÁNÍ

Rozdílné prostředí

=

rozdílné zkušenosti

=

rozdílná percepční očekávání

=

rozdílné vnímání světa okolo

OBLASTI VÝZKUMU PERCEPCE V INTERKULTURNÍM KONTEXTU

Oblast	Specifické téma	Metody
Vnímání vzorů	Symetrie	Patco test, Test diskriminačního učení
	Prostorová orientace	Mentální rotace, porovnávání figur, rozpoznání figur
Percepce obrázků	Percepce hloubky	Epitomické a eidolické obrázky, Hudsonův test, Jahoda a McGurk test
	Konstanty velikosti a tvaru	Kresebné testy, horizontální-vertikální iluze, Müller-Lyer iluze, Sanderův paralelogram
	Rozpoznávání objektů	Nedokončené figury, obrázky objektů reálného světa

- Dále: percepce barvy, tváří, distribuce pozornosti

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

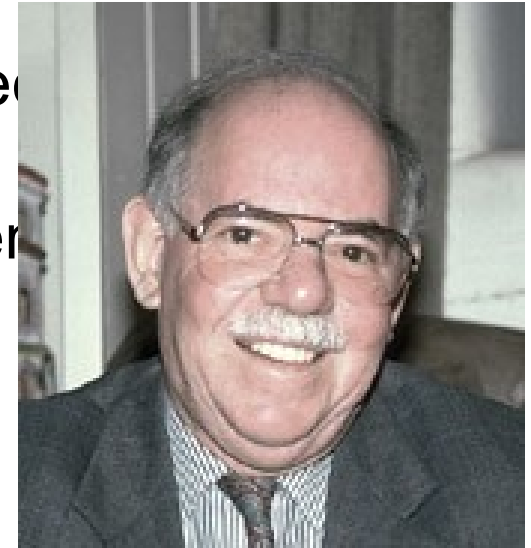
PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

- Civilizované vs. „primitivní“ kultury

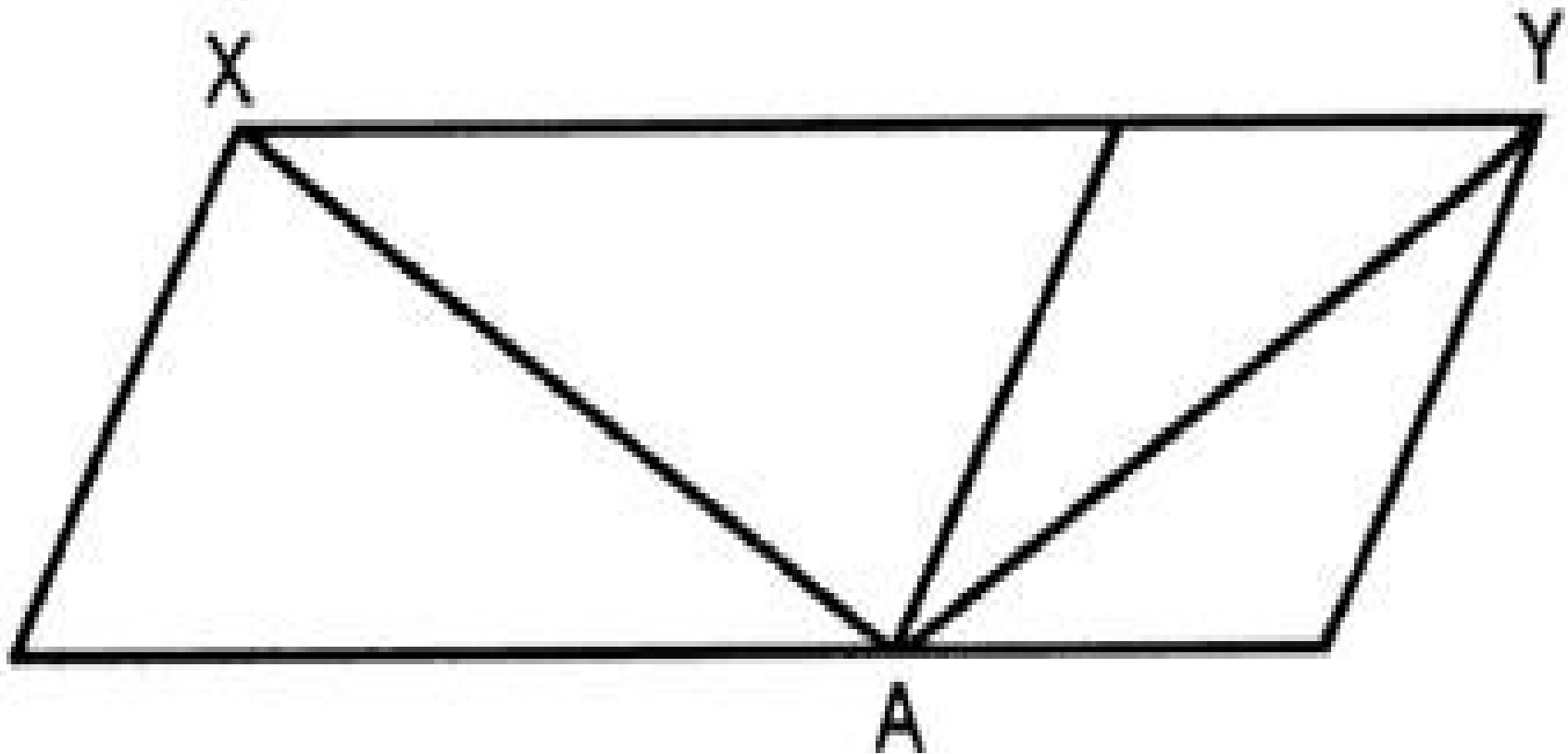
PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

- Segall et al (1990): 3 hypotézy o rozdílech ve vnímání mezi lidmi z industrializovaných a rozvíjejících se zemí
 1. **Hypotéza vytesaného světa**
(Carpentered world hypothesis)
 2. **Hypotéza zkreslení perspektivy**
(Foreshortening hypothesis)
 3. **Hypotéza sofistikovanosti**
(Sophistication hypothesis)

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

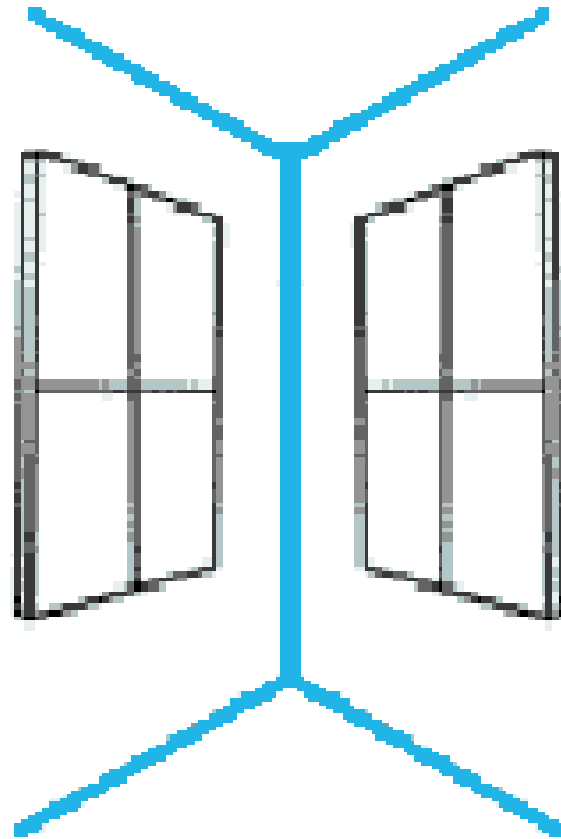
Carpentered world hypothesis:

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

Carpentered world hypothesis:

- Muller-Lyerova iluze

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

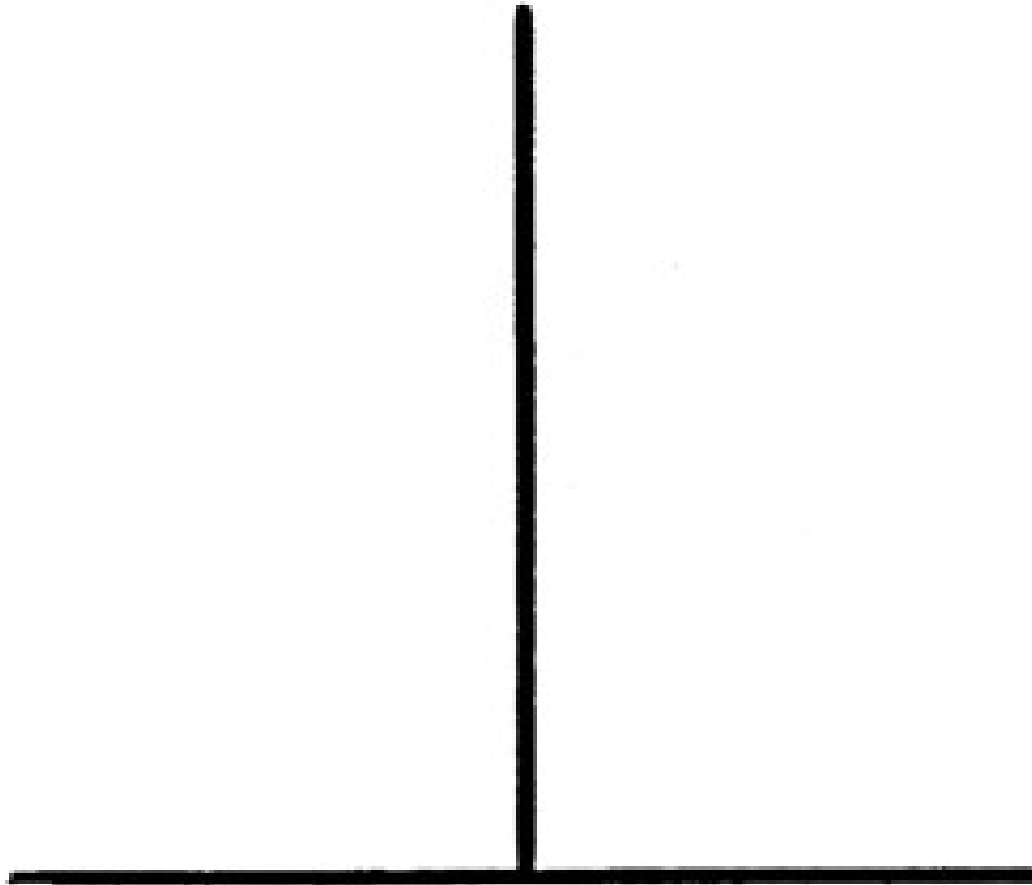
Foreshortening hypothesis:

- Rozdíly mezi lidmi žijícími na pláních s otevřenými scenériemi a lidmi žijícími v relativně uzavřeném okolí (prales, údolí, města)
- Pláně: málo zkušeností s vertikálními objekty, vertikální objekty se jim zdají delší – jako by to byly dlouhé horizontální objekty

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

- Horizontální-vertikální iluze

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

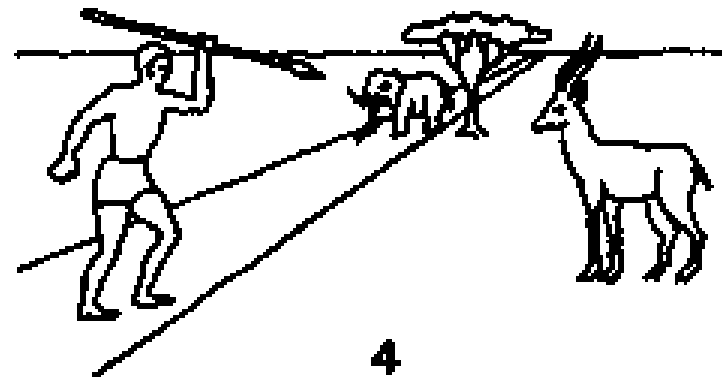
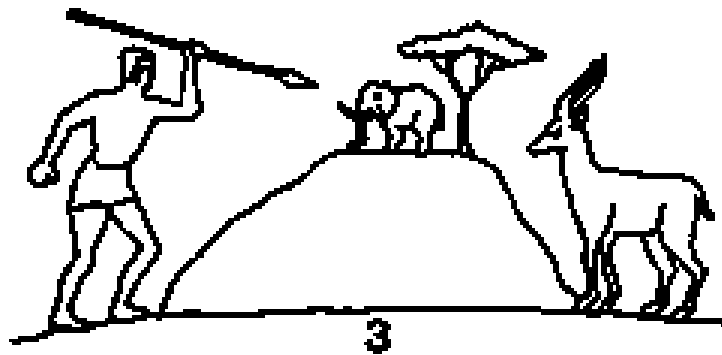
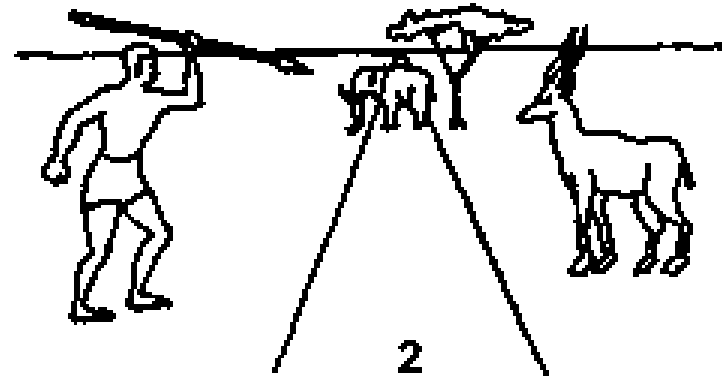
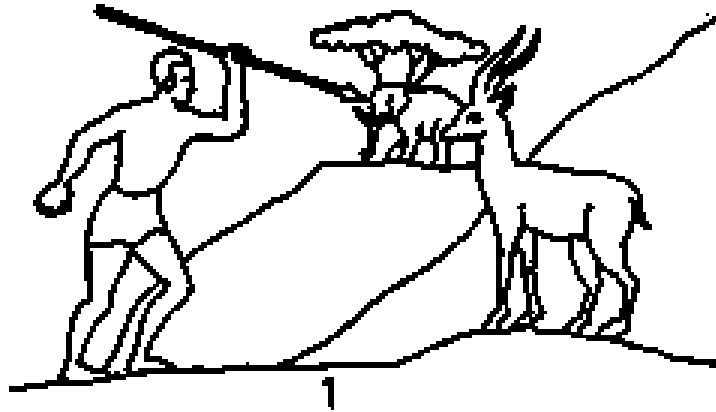
Hypotéza sofistikovanosti:

- Zkušenost s obrazovým materiálem
- Percepční vodítka
 - Konvergence
 - Binokulární disparita
 - Lineární perspektiva
 - Interpozice
 - Konstanta velikosti...
- Zkušenost s obrazovým materiálem determinuje schopnost interpretace percepčních vodítek
- 2D a 3D „vnímači“

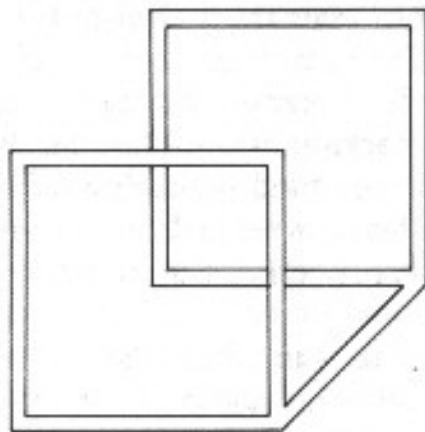
PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

- Hudson (1960). Negramotní v JAR

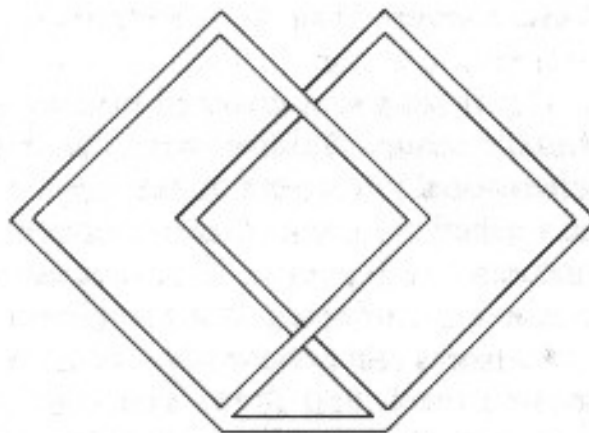

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

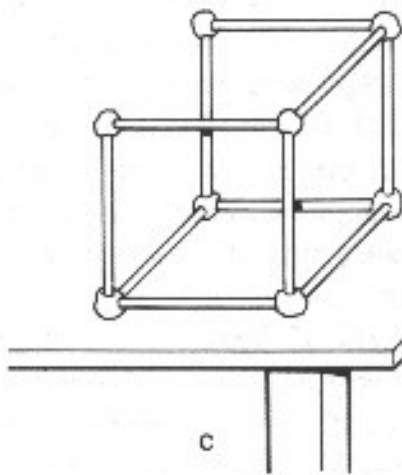
- Deregowski (1980).

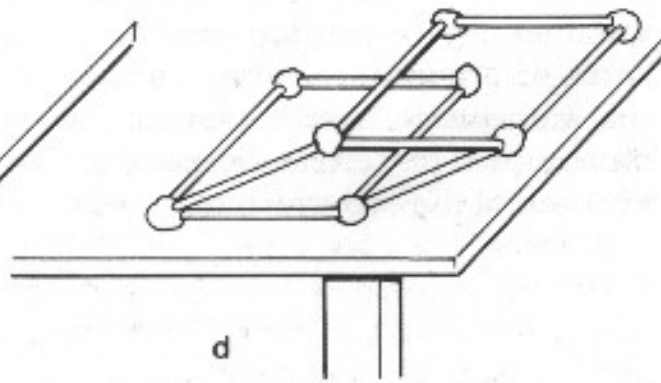
a

b

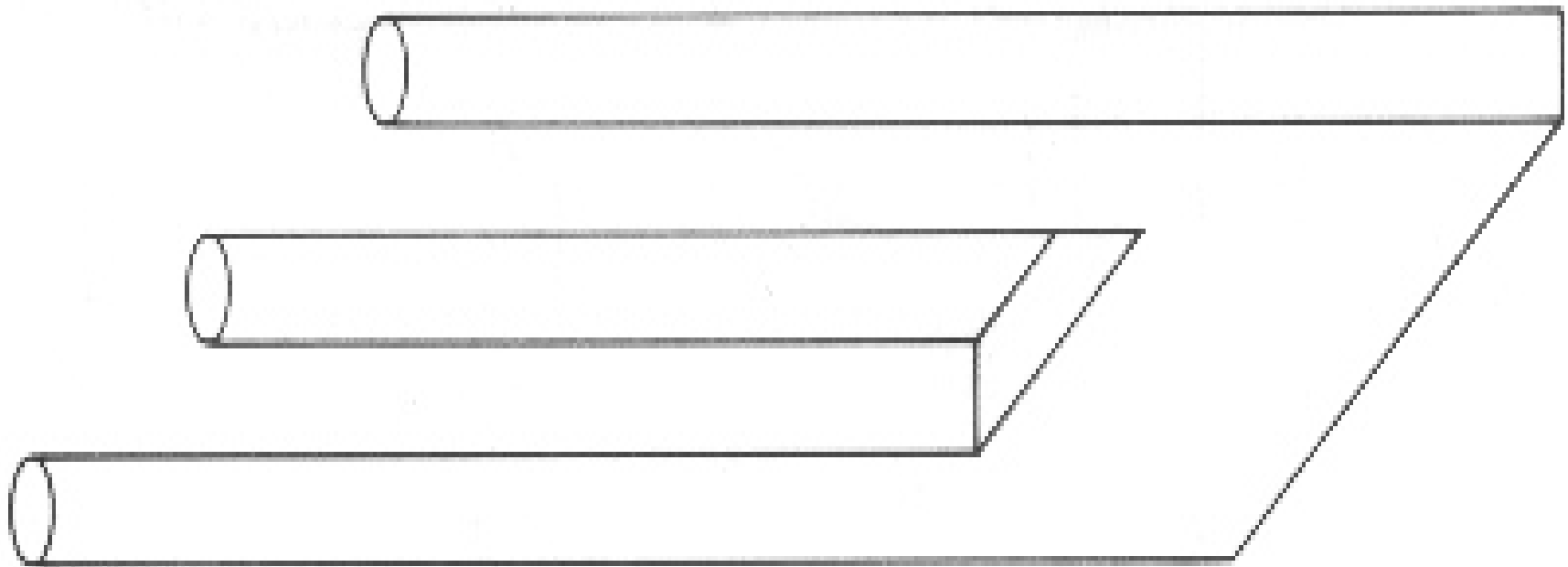
c

d

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

- Který objekt je nejbližší?
- 2D vnímači to nedovedou.

PREHISTORIE VÝZKUMŮ ZRAKOVÉ PERCEPCE

- Turnbull (1961): Afričtí pagmejové

SOCIÁLNÍ FAKTORY VE ZRAKOVÉM VNÍMÁNÍ

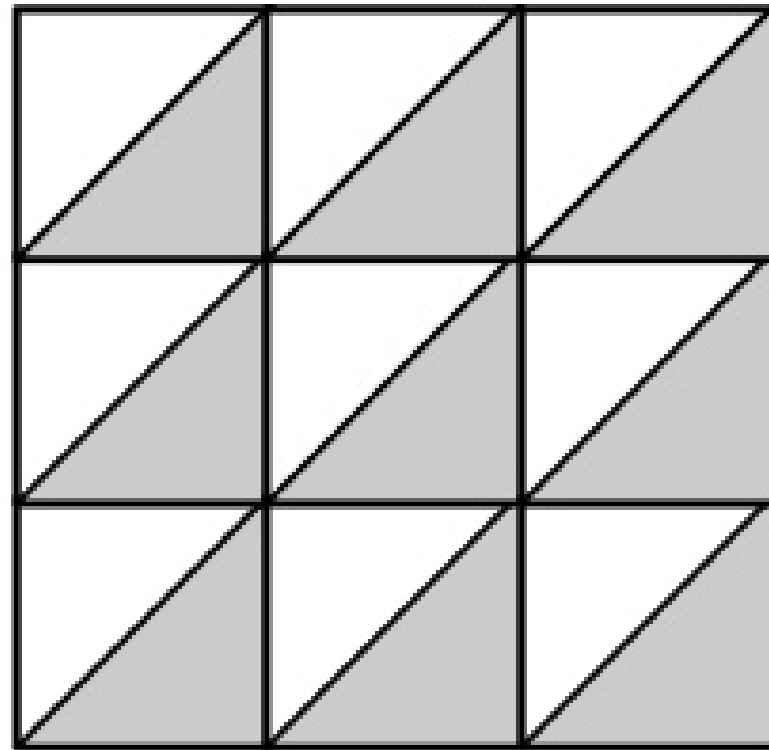
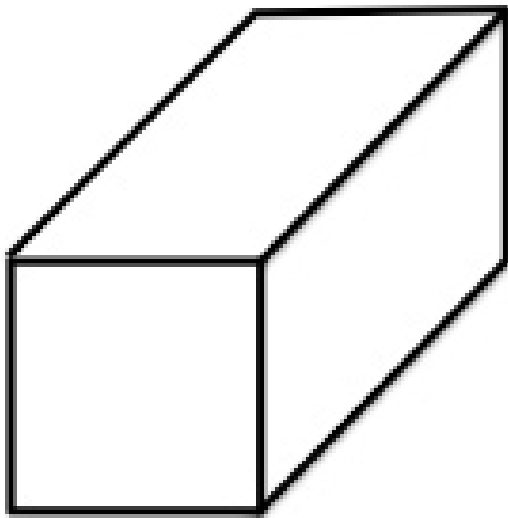
ZÁVISLOST A NEZÁVISLOST NA POLI

- Witkin, Berry: Některé tradiční společnosti mají vnímání podobnější industriálním společnostem než jiným tradičním společnostem.
- Otázka rozlišení objektu a pozadí (pole), na kterém se objekt nachází.
- 2 Kognitivní styly:
 1. Zavislý na poli
 2. Nezávislý na poli

ZÁVISLOST A NEZÁVISLOST NA POLI

- Metoda: Embedded Figures Test

ZÁVISLOST A NEZÁVISLOST NA POLI

- Rychlá detekce: Nezávislý na poli
- Pomalá detekce: Závislý na poli
- Vyšší závislost na lidech v okolí = vyšší závislost na poli

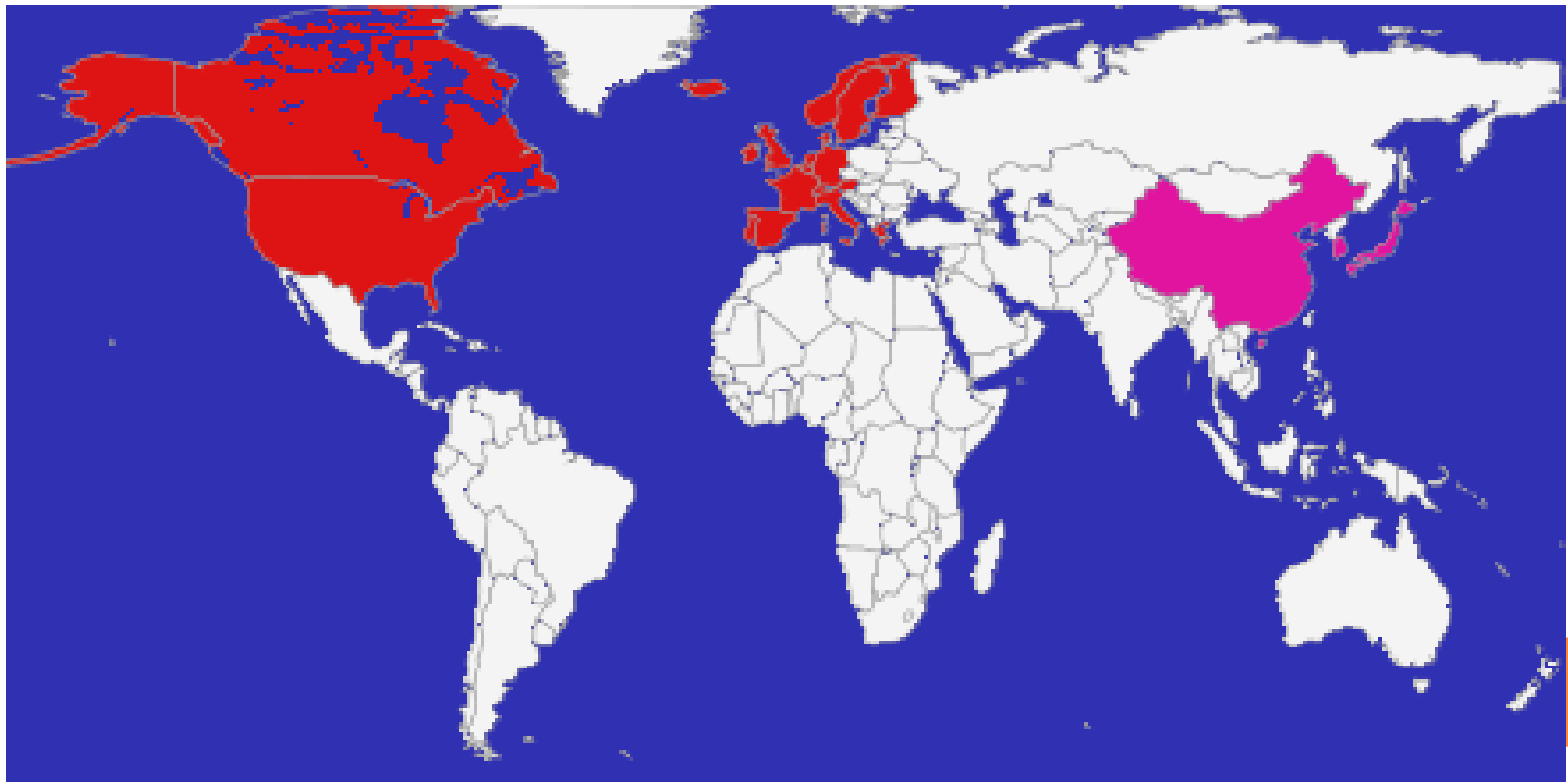
Faktor	Field dependent	Field independent
Způsob obživy	Farmáři	Lovci a sběrači
Typ společnosti	Moderní, industrializovaná	Tradiční
Region	Ne-Západní	Západní
Pohlaví	Ženy	Muži
Zyměřenost na cíl	Kooperace	Kompetice
Identita	Vzájemná závislost	Nezávislost

MODERNÍ TEORIE

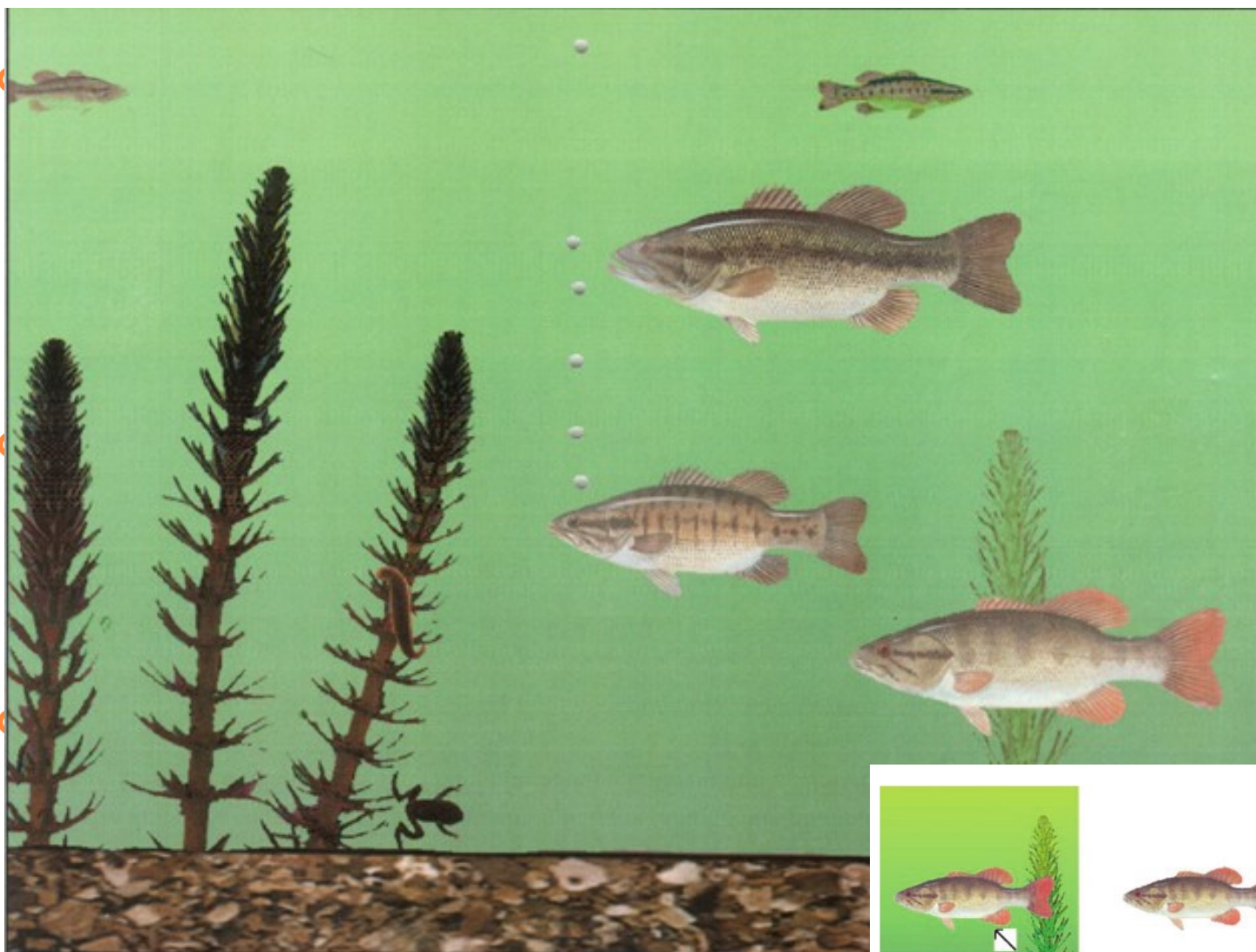

HOLISTICKÝ A ANALYTICKÝ KOGNITIVNÍ STYL (NISBETT)

- Srovnávání 2 industrializovaných kulturních oblastí:
 - The West (Western Europe, USA)
 - Jihovýchodní Asie (Japonsko, Jižní Korea, Čína)

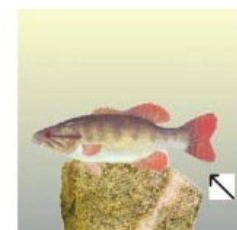
HOLISTICKÝ A ANALYTICKÝ KOGNITIVNÍ STYL (NISBETT)

Fish with Original Background

Fish with No Background

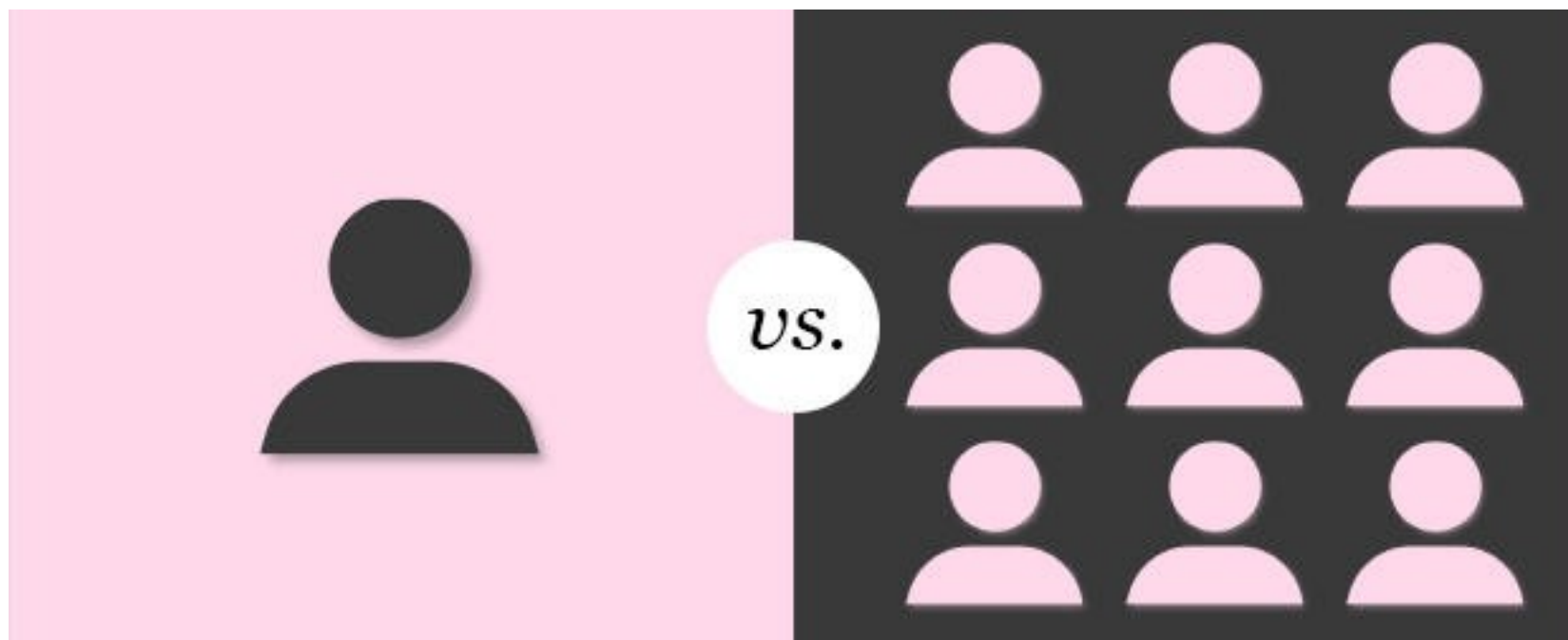

Fish With Novel Background

ROZDÍLY MEZI VÝCHODEM A ZÁPADEM

○ Další možný zdroj rozdílů mezi V a Z:

- Nezávislé/vzájemně závislé sociální vztahy (zemědělství (rýže) snaha o redukci sociálního napětí)
- Kolektivistické/individualistické kultury

ROZDÍLY MEZI VÝCHODEM A ZÁPADEM

○ Filozofická tradice

Kulturní oblast	Řecko	Čína
Formalizovaná logika	Ano	Ne
Composition of a matter	Diskrétní objekty (atomy)	Spojité substance
Pozornost soustředěna na	Výrazné objekty a jejich charakteristiky; objekty a jejich vlastnosti kategorizovány	Pole, ve kterém jsou lokalizovány výrazné objekty; vztahy mezi objekty a prvky pole
Myšlení	Analytické	Holistické
Snaha o	Nalezení pravdy	Nalezení harmonie

NÁŠ VÝZKUM

PARADIGMA: POZORNOST VĚNOVANÁ OBJEKTU VS. POZADÍ

- Čemu věnujeme pozornost nejdříve?
- Ovlivňuje manipulace s pozadím zapamatování FO?
- Slepota ke změně: <https://www.youtube.com/watch?v=0grANlx7y2E>

NÁŠ VÝZKUM

- Vzorek: Češí * čeští Vietnamci * Vietnamci (studenti)
- Metoda: série experimentů
- INDCOL/FLT/Flicker/FaB
- Software Hypothesis

To avoid this stamp, please register your trial copy

collectivistic vs individual... drill - Hledat Googlem Hypothesis

is.cz:8080/hypothesis/#!/packs

Oblíbené Zajímavé Youtube Dizertace Konference a publik... OPVK Wikipedie:Studenti ... ATLAS:ti: The Qualit... D

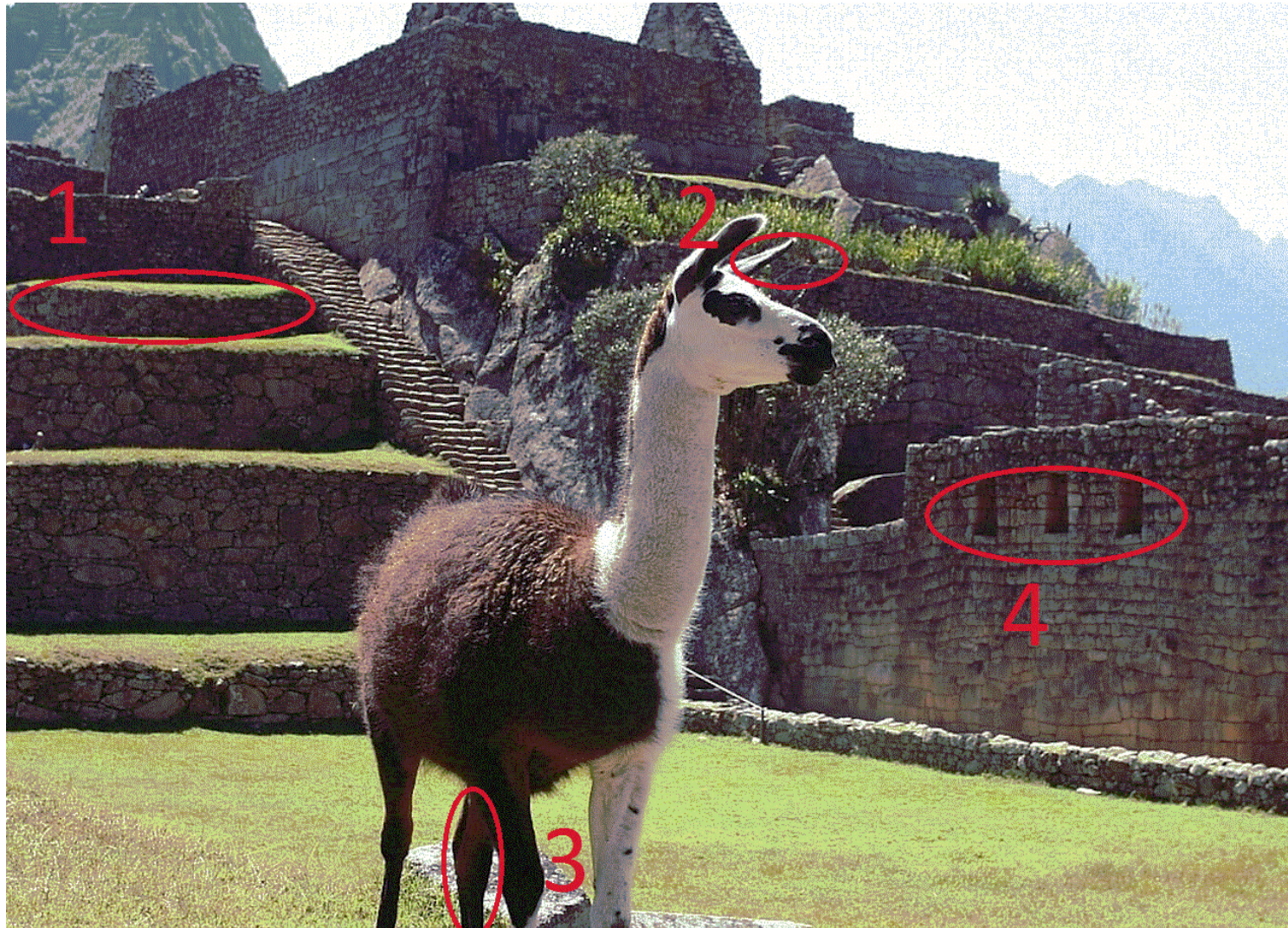
Hypothesis

Ready

baterie 2	2. testová baterie - ukázka mapy a zadání linie
Visual interpretation - option A	Visual interpretation of aerial and satellite images. Option A
GRS	Gifted Rating Scales – Pfeiffer & Jarosewich Posuzovací škály pro identifikaci nadání
CBS	CBS
ZS	ZS
FLT	FLT
INDCOL	INDCOL

NÁŠ VÝZKUM

- Flicker paradigm

DĚKUJI ZA POZORNOST

